

Poliarteritis Nodoza –Belirti ve Bulgular

Vaskülit'in kelime anlamı damar iltihabı demektir. Bir çeşit vaskülit olan Poliarteritis nodoza kısaca PAN olarak adlandırılır. PAN oldukça nadir bir hastalıktır. Sıklığının bir milyonda 10-15 civarında olduğu tahmin edilmektedir. Her yaş ve ırkta görülebilse de 40-60 yaş arası daha sıktır.

PAN, vücudumuzdaki deri, sinir ve karın içi organlardaki damarların iltihabı sonucu meydana gelir.

Hastalarda sıklıkla ateş, halsizlik, yorgunluk ve kilo kaybı gibi belirtilerden bir veya birkaçı olabilir. Cilt tutulumu hafif döküntüden büyük çaplı ülserlere kadar çeşitli şekillerde olabilir.

Kaslarda, eklemlerde ağrı, hassasiyet, şişlik gelişebilir.

PAN başlıca sinir sistemi ve karın için organlara ait belirti ve bulgularla hastalık kendini belli eder. El ve ayaklarda uyuşma, hissizlik ve yanma nedeniyle doktora başvurulduğunda, EMG denilen sinirlerdeki akımı değerlendiren test sonucunda sinir iltihabı (nöropati) tanısı konulur. Bunun yanı sıra hastaların bir kısmında beyindeki damarlar tutulabilir. Bu durumda inme veya nöbet gelişebilir.

Karın içindeki barsak, karaciğer ve böbrek gibi organlardaki damarların tutulumunda ise tutulumun yaygınlığına göre şikayetler değişebilir. Hastalığın erken dönemlerinde yemek sonrası karın ağrısında artış olabilir. Damar tutulumu çok şiddetli ise karın içi organlarda beslenme bozukluğu (nekroz) gelişirse acil ameliyat gerekebilir. Erkek hastalarda hayalarda ağrı olabilir.

Hastaların kan basıncı yüksek olabilir, özellikle küçük tansiyonun 9'un üzerinde ise tanıyı destekler. Laboratuvar testlerinde akut faz yanıtları denilen iltihap değerleri yüksektir, hastalarda kansızlık olabilir. Böbrek damarlarının tutulumuna bağlı üre ve kreatinin gibi böbrek fonksiyon testlerinde bozukluk olabilir.

PAN tanısını desteklemek için ayrıca cilt lezyonlarından veya tutlan sinirlerden biyopsi yapılabilir. Ayrıca karın içi organların anjiosu yapıldığında böbrek, barsak veya karaciğer damarlarında küçük baloncuklaşmalar (mikroanevrizma) görülürse tanı kesinleşir.

PAN, farklı hasta gruplarında farklı özellikler gösterebilir. Örneğin Hepatit B virusunu taşıyıcı olan veya daha önce bu hastalığı atlatan kişilerde PAN normal topluma göre daha sık gelişebilmektedir. Ancak bu durum genelde viral hastalığın ilk zamanlarında geçerlidir.

Ayrıca ülkemizde ve bulunduğumuz coğrafyada Ailesel Akdeniz Ateşi (FMF) sık olarak görülmektedir. FMF hastalarında PAN daha genç yaşlarda gelişebilir.